

# Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto



Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1.  
Telefon št. 73.

Leto XXIII. št. 35.  
Kranj, 2. septembra 1939

Izhaja vsako soboto.  
Naročnina: celoletno 40- din, polletno 20- din,  
četrtletno 10- din.

## Nova doba

Sporazum je dosežen. Naša država je z njim pred vsem svetom slovesno manifestirala, da je njen obstoj zajamčen z odločno in enotno voljo vseh državljanov. Ničve več ne bo v nas gledal druge Čehoslovaške. Srbi, Hrvatje in Slovenci bodo z enakim junaštvom branili integriteto države, če in kadar bo šlo za njeno obrambo pa magari samo slovenskega ali samo hrvaškega ali samo srbskega dela države.

Način, kako je vest o sporazumu odjeknila v inozemstvu, je popolen dokaz temu, da je za našo državo tudi v mednarodnem svetu nastopilo novo razdobje ugleda in moči.

Nič manj pa se ne veselimo novega razdobja v notranje političnem oziru. Naša več kot 20 letna žrtvena polna borba za avtonomijo slovenskega naroda je v principu dovršena. Dosedaj nam je avtonomijo onemogočala ustava in porazno nesorazmerje političnih sil. Odslej pa bo možno na banovino Slovenijo prenesti določene kompetence osrednje vlade s posebno uredbo, ne bo pa potrebna za to izprememba ustave.

Težka atmosfera, ki danes vlada nad Evropo, je omogočila to ustavno spremembo. Sedaj je možna preureditev državne uprave v tisti smeri, katero smer smo zastopali že od leta 1918. Padle pa niso samo zakonite ovire, padle so tudi politične. Slovenci smo si pridobili ugled in spoštovanje pri vseh odločitelnih činiteljih v državi ter uživamo povsod popolno zaupanje. Na drugi strani pa je končana nesrečna abstinenčna politika naših bratov Hrvatov, ki nam je gospodarsko in politično toliko škodovala. Udeležba Hrvatov na vladi nam tudi jamči, da se bo izdala uredba o prenosu kompetence na banovino Slovenijo v do glednem času.

Prelom s preteklostjo je izvršen. Stopamo v novo, mirnejšo in srečnejšo dobo našega naroda. Naše narodno življenje bo pogladilo nove korenine, naš narod se bo mogel razviti in razmahniti gospodarsko, kulturno in politično, brez jerobstva od katerekoli strani. Ne prikrivamo pa, da bodo pri tem novem življenju nastale težave vsake vrste. Vsak začetek je težak. Ne bo pa to motilo našega vztrajnega stremeljenja za dosego višje kulturne, gospodarske in politične stopnje našega naroda.

Težke misli pa obhajajo tiste naše narodne izkoreninjenke, ki so hoteli naše slovensko ime izbrisati iz zgodovine in naš slovenski jezik iztrgati iz narodovih ust. Ti izkoreninjenki, ki so vedeli, da nimajo med narodom zaslonbe, so vseh 20 let našega skupnega državnega življenja prodajali za skledo leče naše narodne interese. Prepetajo pred dnevm, ko bo banovina Slovenija popolnoma urejena z uredbo ter prenešeni vsi posli na banovino. Zavedajo se, da nas ne bodo mogli več denuncirati v centrali in ne prodajati za skledo leče. Svoji navad in običajev pa le ne opuste. Na eni strani izjavljajo s kislim obrazom, kako se veselo sporazuma, na drugi strani pa klevetajo naše voditelje, češ da po njihovi krivdi Slovenija še ni dobila uredbe, kakor jo je dobila banovina Hrvatska. V Beogradu so se borili zato, da Slovenija ne bi dobila avtonomije ter so glasovali za tako ustavo, ki je našo avtonomijo zakonito zabrajevala, v Sloveniji pa so obrekovali naše voditelje, da so oni izdali avtonomijo Slovenije. Tudi sedaj, ko imamo avtonomijo zajamčeno, igrajo isto vlogo kot so jo prej. Vsak narodni izkoreninjenec pač izgubi tudi moralno. Nič mu ni svetega in vsaka laž mu je dobra samo, da bi škodoval narodu, iz katerega se je izkoreninil.

Pri zadnjih državno-zbornih volitvah so se iz tehničnih razlogov vezali na dr. Mačkovo listo. Izjavljali so, da z dr. Mačkom nimajo ničesar skupnega, da se niso izneverili svojemu unitarističnemu programu in da bodo po volitvah zopet šli svojo lastno pot.

Ko pa so bili naporji naših voditeljev, da se doseže s Hrvati sporazum, končno venčani z uspehom, pa so naenkrat postali tudi programatični prijatelji dr. Mačkove skupine. Sedaj bi jim bil že Zagreb dober za odskočno

## Zaprisega ministrov na Brdu

V naši najbližji okolici na dvoru Brdo so se prejšnji teden odpravili dogodki, ki so za naš notranji politični razvoj izredno važni. Z odobritvijo s strani kneza-namestnika Pavla so bila dolgotrajna pogajanja v svoji zaključni fazi končana in sporazum dosežen. Na Brdu so bili zapriseženi ministri vlade narodnega sporazuma in novi hrvaški ban dr. Šubašić.

Vaš urednik je obiskal preč. g. župnika v Predosljih svetnika g. Zupanca s prošnjo, naj nekoliko opiše ta izredni slavnostni akt.

G. svetnik Zupanc je povedal sledeče: „V petek sem prejel obvestilo od g. bana, naj bom v soboto ob 9. uri dopoldne pripravljen, da grem na Brdo k zaprisegi ministrov. Na Brdu o tem še niso nič vedeli. Vseeno sem bil v soboto ob 9. uri pripravljen in sem čakal. Ker pa ni bilo nobenega obvestila, sem se zelo čudil. Popoldne ob treh pa so me poklicali na dvor in v istem času sta se pripeljala pravoslavni prota iz Ljubljane in muslimanski svečenik. V dvorani je bilo za prisego že vse pripravljeno. Ministri so se postavili v

polkrogu okrog mize sredi dvorane. Nato je vstopil Nj. Visočanstvo knez-namestnik Pavle, nakar so položili prisego najprej ministri pravoslavne vere, nato katoliške, nazadnje pa mohamedanske vere. Nato smo odšli v drugo sobo in tam podpisali listino o zaprisegi. S tem je bila zaprisega končana.

V ponedeljek zjutraj sta prišla k meni na obisk g. dekan iz Skofje Loke in g. župnik iz Žabnice. Povabila sta me naj grem z njima v Predvor. Spotoma smo se oglasili tudi v Cerkljah. Ravno smo se mudili v cerkvi, ko se je pripeljal po mene dvorni avto z Brda, naj grem takoj nazaj na Brdo k zaprisegi ker bo še ena zaprisega. Na Brdo je namreč prispel novi hrvaški ban g. dr. Šubašić, ki je vpriču kneza-namestnika in mene položil ob 11. uri dopoldne zaprisego. G. bana sem na kratko nagovoril, povedal sem, da je prevzel zelo važne naloge in da tako delo potrebuje božjega blagoslova. Po zaprisegi se je Nj. Vis. knez-namestnik še dalj časa zelo prijazno razgovarjal z menoj.“

## Resolucije KKK v Ljubljani

(Dajje)

### 4. Služba božja.

Da je ljudstvo v resnici verno, najbolj pokaže pri božji službi.

Zato KKK:

1. poudarja pokorščino drugi cerkveni zapovedi: obisk božje službe ob nedeljah in praznikih, in to iz živga prepričanja in srčne potrebe, ne le iz podedovane navade;

2. obsoja:

a) opuščanje sv. maše zaradi izletov in pohodov v gore;

b) nespodobno razkazovanje in nespoštljivo vedenje in pogovarjanje v cerkvi med sv. mašo;

c) najodločnejše graja veliki madež na našem verskem življenju: postajanje moških med sv. mašo zunaj cerkve. To sramoto naj korenito odpravijo naši možje in zlasti očete in mojstri, sami naj dajejo lep zgled, proti takim sinovom in vajencem pa naj odločno nastopijo.

3. zahteva, da tudi oblasti skrbje za red pri cerkvi med božjo službo ter prepovedo za časa božje službe telovadbo in hrupne javne prireditve.

KKK nujno priporoča tudi obisk popoldanske božje službe ter sv. mašo ob delavnikih v kolikor je to mogoče.

Obenem se priporoča, da se goji tudi pri nas liturgično življenje, to je prizadevanje, da se ljudstvo kar najživlje z mašnikom združuje v sveti daritvi. Goji naj se pridno tudi ljudsko petje.

### 5. Nedeljsko delo.

Nedelja in praznik sta Gospodov dan, zato jih je treba posvečevati. Z nedeljo stoji in pada krščanstvo. Nedelja ni dan zabave, pač pa dan počitka. Po vojni se je razpaslo nepotrebno delo ob nedeljah v tovarnah, zidanje novih stavb, tovarne vožnje in kmečko delo. KKK proti temu oskrunjenju Gospodovih dni odločno protestira in zahteva, da se to dni odpravi. Zato:

desko, s pomočjo katere bi se radi zavihтели na konja. Odskočna deska pa ni funkcionirala. Zagreb le predobro pozna naše narodne izkoreninjenke. Zagreb pa tudi dobro ve, kdo so voditelji Slovencev.

Pri tem ne bomo in ne smemo nikdar pozabiti, da je vsa borba za našo narodno kulturno, gospodarsko in politično avtonomijo vodil in izvojeval naš slovenski voditelj dr. Anton Korošec. Slovenski narod se ima v prvi vrsti njemu zahvaliti, da more s polnim zaupanjem v lepšo bodočnost iti novi dobi nasproti.

1. katoliško ljudstvo resno pozivlje vse podjetnike, industrijalce, rokodelce, obrtnike, kmete in delavce, naj se združujejo ob nedeljah in zapovedanih praznikih vsega nepotrebna dela! Verno ljudstvo pa naj pokaže svojo upravičeno nevoljo vsem, ki nedeljo skrunijo;

2. oblasti naj strogo zabranijo vsako delo po tovarnah in drugod, kolikor ga prepoveduje postava;

3. omeje naj se prepogoste nedeljske telovadne, športne prireditve in igre, zabave, veselice, večkrat s plesi. KKK priporoča vedstvom katoliških društev, naj sporazumno omeje čezmerno število svojih prireditev.

### 6. Bogokletstvo.

Po vojni se je razpasel med našim narodom sramoten madež, ostudno bogokletstvo v tujih jeziki, ki kliče jezo božjo na ves narod. Zato poziva KKK vse verne Slovence, da z vsimi silami napravijo konec tej naši veliki sramoti.

a) Vsak dostojen človek naj opominja in posvari vsakega bogokletneža, kadar sliši kako bogokletstvo.

b) Ker je bogokletstvo tudi po državni postavi kaznivo, naj se ta določba tudi dejansko izvršuje.

c) Po zgledu Amerike in Italije naj se tudi pri nas osnujejo posebna združenja, ki naj začno skupno borbo proti bogokletstvu v tujih jeziki slovenska sramota in zločin pred Bogom, narodom in državo, ki ga je dolžan vsakdo zatirati.

### 7. Javna nenravnost.

Z naraščajočo nevero se širi in vedno bolj drzno nastopa pokvarjenost, nenravnost. Telesna nagota se pretirano goji in nesramno razkazuje.

Katoliško ljudstvo take pojave odločno obsoja in zahteva, da vsi pomagajo nenravnost zatirati. Zato KKK zahteva:

1. strožjo cenzuro filmov;

2. odločnejši nastop proti izdajanju in prodajanju nravno kvarnih spisov, knjig in slik;

3. v kopalniških zahteva strogi red, in sicer:

a) moški in ženske naj se kopljejo ločeno po spolih;

b) v dostojnih kopalnih oblekah;

c) strogo prepovedano je pohajkovati v kopalnih oblekah izven kopalnišč.

4. Obleka krščanskega ženstva se ne sme ravnati po modi, ki je preračunana na pohotnost, marveč po zahtevah sramežljivosti in krščanske dostojnosti.

(Dalje.)

## Razglas

Dne 6. septembra 1939 praznujemo državni praznik — rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Kot pretekla leta, bomo proslavili ta praznik na predvečer t. j. v torek, dne 5. septembra t. l., kar najbolj slovesno, da tako pokažemo naše patriotsko čustvovanje in udanost nas vseh kralju in državi.

Da bo ta svečanost potekala resnično veličastno in dostojanstveno, da manifestiramo odločno in enotno za veliko in močno Jugoslavijo pod dinastijo Karadjordjevičev, vabim k sodelovanju vsa društva in vse sloje. Na meddruštvenem sestanku je bil domnjen spored svečanosti, ki bo pravočasno objavljen po lepakih. Ze danes pa vabim vse hišne posestnike, da na predvečer razobesijo zastave in razsvetlijo okna.

Meščani, dokažimo ob tej priliki, da med nami ni nikakih razlik, kadar gre za skupne in vzvišene patriotske ideale!

Župan: Cesenj.

## „Ljubljana v jeseni“

Pod pokroviteljstvom Nj. Veličanstva kralja Petra II. — 46. razstavna prireditev Ljubljanskega velesejma „Ljubljana v jeseni“ od 2. do 11. septembra 1939.

Spored letošnje prireditve „Ljubljana v jeseni“: Kmetijska razstava, pod častnim predstvom ministra za kmetijstvo g. ing. Nikole Beslića obsega sledeče oddelke: 1. Semeno-gojska razstava. Njen namen bo nazorno prikazati našemu kmetovalcu, katera semena in poljedelske rastline morejo pri nas dobro uspevati in napredovati. 2. Zelenjadna razstava. 3. Razstava sadja. 4. Cvetlična razstava. 5. Cebelarska razstava. 6. Razstava mleka in mlečnih proizvodov. 7. Vinarska razstava z vinskimi sejmom in vinsko poskušnjo. 8. Banovinska razstava ovac solčavsko-jezerske pasme in koz domače rjave in sanske pasme. 9. Banovinska razstava perutnine, kunccev in golobov. 10. Gospodarska razstava rib. 11. Razstava gob. 12. Razstava zdravilnih zelišč. 13. Velika razstava kmetijskih strojev in orodja. Kmetijsko razstavo priredita kmetijski odbor ljubljanskega velesejma in kmetijski oddelek kr. banske uprave v Ljubljani. Razstava akvarijev in eksotičnih ribic bo priključena razstavi cvetja. Gospodinska razstava, ki jo priredi Zveza gospodinj v Ljubljani. Razstava industrijskih in obrtnih izdelkov.

Kakor običajno bo tudi letošnji jesen na velesejmu tekmovalje harmonikarjev, kot višek tekma za prvenstvo v Jugoslaviji in prehodi pokal za leto 1939-40 v nedeljo 10. septembra.

Razstavnemu prostoru bo priključeno veliko zabavišče, ki bo zvečer žarelo v morju luči.

In končno bo velesejmska uprava srečne izžebance iz vrst obiskovalcev še nagradila z lepimi nagradami. Običajno se dobe med nagradami motorna kolesa, šivalni stroji, radijski aparati, kolesa in druga lepa darila.

Ugodnosti obiskovalcev. 50% popust na jugoslovanskih železnicah velja za prihod v Ljubljano od 28. avgusta do 11. septembra in za povratek od 2. do 16. septembra 1939.

V razstavi gob na jesenskem velesejmu od 2. do 11. septembra 1939, ki jo organizira naš preizkušeni goboznanec g. Ante Beg, bodo poleg naravnih primerkov, kar jih bo takrat mogoče dobiti v naših gozdih, razstavljeni tudi prav umetniško izdelani modeli (153 po številu). Nadalje bodo nabita vidno čitljiva navodila in poučila: 1. Sušenje gob za prodajo in domačo uporabo; 2.) Gobji prašek; 3.) Vlaganje v kis; 4.) Konzerviranje v slanici; 5.) Gobji izvleček (ekstrat); 6.) Gobe v gospodarstvu; 7.) Ali moremo zanesljivo ločiti strupene gobe od užitnih? 8.) Prvi pojavi in prva pomoč pri zastrupljenju z gobami. — Vsa ta navodila bodo najbrže tiskana na posameznih letakih ali v priročni knjižici.



# J a v n a d e l a :

**Gradnja vodovoda Kranj - Preddvor. — Veljal bo din 3.052.300.—. — Dopržitev II. etape vodovoda Preddvor - Stara Loka. — Trasa za Stražišče.**

Ce greš te dni na sprehod po polju proti Rupi, boš videl ob cesti v travi velike železne cevi. Te cevi so namenjene za novo glavno vodovodno progo, ki bo dovajala vodo v vodovodni stolp v Kranju, iz katerega črpa vodo mesto Kranj, podaljšana pa bo ta proga čez Savo v Stražišče, v nekatere zasavske vasi, v vsa tri Bituja in Zabnico do Stare Loke. Te cevi v neposredni bližini mesta pa kažejo obenem, da bo v najkrajšem času dograjen nov vodovod — po pogodbi, s katero so bila oddana dela, bi morala z zadnjim avgustom že priteči voda v kranjski rezervoar, da bo dovršena druga etapa velikega projekta vodovoda Preddvor — Stara Loka, prva etapa je bilo zajetje studenca nad Novo vasjo pri Preddvoru in zveza z rezervoarjem v Tupaličah. Prav tako nam vsa ta dela, ki bodo v kratkem času dokončana, dajejo ga-

rancijo, da bo pomanjkanje vode v Kranju vendarle enkrat konec.

Ako upoštevamo vse težave, katere so ljudje morali trpeti radi pomanjkanja vode, čeprav Kranj obkrapa dve reki, če upoštevamo vse neprijetnosti po privatnih hišah, zlasti v severnem delu mesta in na Rupi, pa prav tako v hotelih kot tujsko-prometnih obratih, ko je sleherno poletje v povojnih letih prineslo seboj tudi občutno primanjkanje vode, če se spomnimo na vse utemeljene pritožbe in nevolje meščanov, potem šele, če rekapituliramo vse navedene okoliščine, vidimo velik pomen tega trenutka, ko bo novi vodovod pričel dovažati Kranju vodo, ne moremo pa tudi preko dejstva, da ne bi pohvalili delo in skrb sedanje občinske uprave, ki se je za novi vodovod tako odločno zavzela.

Kdor količjak pozna zgodovino „vodovodnega vprašanja“ — če ga smemo tako nazvati — bo vedel, koliko brezuspešnih načrtov prejšnje občinske uprave je ostalo le na papirju, čeprav so s temi načrti uganjali demagogijo in politično propagando. Še se spomnimo konferenc na okrajnem glavarstvu, ki pa niso mogle na višjih mestih kljub vsemu klečeplazenju doseči sredstva za realizacijo teh pompozniš načrtov. Kjer vlada samo želja po politični nadvladi in komandi ter teroriziranju ljudstva, tam ni časa, ne volje za delo. To načelo se je pokazalo sedaj še pri vseh velikih vprašanih kranjske komunalne politike: pri šoli, pri kopalšču in sedaj pri vodovodu. Priti so morali drugi ljudje, da so se te velike naprave, ki so za Kranj življenjskega pomena, res dovršile. Teh dejstev danes ne more utajiti noben političen nasprotnik.

## „Trampijoni“ v kopalškem odseku

Nekateri člani občinskega kopalškega odseka, ki pri sejah soglašajo z vsemi gradbenimi deli ali pa se zavijajo v globok molk, v „Slovenskem Narodu“ od 29. 8. 1939 pripovedujejo, da so na zadnji seji kopalškega odseka izvedeli „prav neverjetne stvari“ ter predlagajo, da bi se zgradila dva „trampijona“ za skakalce. Zakaj so gospodje pri sejah tako skromni, da pravočasno takih predlogov že pri seji ne stavlajo ter mora njihove predloge predsednik kopalškega odseka loviti šele po čisopisju. Morda bi kopalški odsek njihov predlog z navdušenjem osvojil. Večina občinskega odbora bi v dobi narodnega sporazuma pač storila to žrtve zato, da bi opozicija dobila svoja dva zaželjena „trampijona“. Kako pa taki trampijoni izgledajo in kakšna je njihova tehnična konstrukcija, seveda mi ne vemo, prepričani pa smo, da se ti člani, ki so zvedeli „neverjetne stvari“ pri zadnji seji kopalškega odseka, vsaj tako dobro razumejo tudi na tehnično plat, da bi bila konstrukcija teh trampijonov najmodernejša in trampijoni za nje najuporabnejši.

Naš poročevalec je sicer zvedel glede gradnje kopalšča prav zanimive stvari, ni pa mogel zvedeti neverjetnih. Na seji se namreč ni obravnaval načrt kopalšča v takozvani „županovi jami“ niti ni bil stavljen predlog za gradbo „trampijonov“, pač pa je gradbeni referent ing. Brylli poročal, da je arhitekt prof. Vurnik s pomočjo tehničnih sodelavcev izvršil vložne načrte za kopalšče v Stražeči dolini, da pa njegov tehnični sodelavec ing. Dimnik ni pravočasno izvršil izvršilnih in detajlnih načrtov, vsled česar se je naprosilo ing. Mačka, da pomaga gradbenemu referentu pri izdelavi izvršilnih in detajlnih načrtov. Povod izdelave izvršilnih in detajlnih načrtov pa so se napravile nekatere izboljšave, ki proračuna ne bodo obremenile, pač pa praktičnost in uporabnost kopalšča zelo povečale. Med temi spremembami je tudi opustitev 10 m visokega skakalnega stolpa, ki za športne prireditve ni potreben in katerega uporaba je v kopalščih tudi sicer malenkostna. Opustitev tega skakalnega stolpa bo povzročila precejšen prihranek pri gradnji bazena, kateri prihranek se bo mogel uporabiti za povečanje čistilnih naprav in za gretje vode, katere se bo uporabljala le pri prah, ne pa v bazenu. Ta sprememba je bila sprejeta v soglasju z vsemi člani odseka.

Očividno pa „neverjetne stvari“ z županovo jamo ne dajo spati poročevalcu „Naroda“ in zato fantazira o „trampijonih“, o izkopih in zasutjih itd. Je res težka njegova naloga, da z neresničnim in neresnim poročevanjem o novem kopalšču popravi polomijo z „županovo jamo“. Polomija pa se ne da popraviti. Stroškov izkopa „županove jame“ ne bo občini nihče povrnil.

Le tako si moremo razlagati Narodovo neresnično poročilo, ker si pač ne moremo misliti, da nekateri člani obč. kopalškega odseka ne bi bili razumeli referentovega poročila, ali da bi bili pozabili na svoje soglasje, ali celo da bi si bili neresnično poročilo sami izmislili. Volilci bodo v bodoče pač previdnejši pri izbiri takih obč. odbornikov, če ima „Narodov“ poročevalec prav.

## Bojevniški tabor

Velik tabor prirede 3. septembra t. l. na Brezjah bojevniški in vabijo nanj slehernega rodoljuba. Pridite, da skupno počastimo spomin na padle slovenske vojaške. Ob 10. uri bo sv. maša nato molitve za padle, potem pa tabor na prostem. Godba in petje bosta napravila prijetno družbo. Posebej pa bo preskrbljeno za obilno pijačo in jedajo. Pridite torej vsi! Polovična vožnja dovoljena!

Na taboru bojevnikov bomo dne 3. septembra t. l. vsemu svetu povedali, da smo tudi Slovenci, čeprav maloštevilni, vendar odločno proti vojni. Toda priti morate vsi rodoljubi na tabor, da bo glas čim mogočnejši.

Slovenska srca bodo govorila na velikem bojevniškem taboru, ki se bo vršil na Brezjah dne 3. septembra t. l. v ljubezni do njih, ki so izkravali na bojnih poljanah pred 25 leti. Tudi Vaša dolžnost je, ako ljubite slovenski narod, da pridete!

Ne oklevajte, kajti brez Vas ne moremo dovršiti naše velike kulturne in socialne naloge! Tedaj na svidenje!

## I. etapa: zajetje studenca, zveza s starim vodovodom in Preddvorski vodovod.

Dve leti je minilo letos spomladi, odkar so v divji, skoro nedostopni soteski med Novo vasjo pri Preddvoru zajeli v cevi bistri, neugnani studenec, katerega kapaciteta znaša okrog 100 sekundnih litrov. Delo je odlično izvršil Higijenski zavod v Ljubljani. Pomagali pa so z delom in denarjem tudi vaščani iz Preddvora in bližnjih vasi, pa tudi kranjska in vse one občine, katerim je namenjen novi vodovod, so prispevale k skupnim stroškom, ker je bilo z ozirom na celotno vodovodno progo treba položiti širše cevi. Ko so z glavno vodovodno progo prišli do ceste v Preddvoru nedaleč od Križnarja, so napravili odcep in zvezali novi vodovod s starim vodovodom, to je z rezervoarjem v Tupaličah. Istočasno in pa poznejši dve leti so v Preddvoru, v Novi vasi in na Bregu napeljevali vodo po hišah. Nove hiše v Preddvoru imajo danes angleška stranišča, kopalnice itd. Letos mesca julija se je vršila slovesna blagoslovitev preddvorskega vodovoda, katere se je udeležil sam g. ban dr. Marko Natlačen. Če upoštevamo vse napore, trud in prizadevanje Preddvorčanov za vodovod, potem bomo znali ceniti njihovo delo, ki je bilo kronano z uspehi.

## II. etapa Preddvor - Kranj

Zajetje studenca, zveza z rezervoarjem v Tupaličah in vodovodno omrežje po hišah zgoraj navedenih vasi je predstavljalo prvo etapo celotnega projekta Preddvor — Stara Loka. Glavna cev v Preddvoru pa je ostala zapečatana do letos, ko so pričeli z gradnjo druge etape, to je vodovodne proge od Preddvora mimo Brda do kranjskega rezervoarja. Ker se je kranjski občini in vodovodnemu odboru posrečilo zainteresirati banovino in gradbeno ministrstvo za zgradnjo vodovoda in doseči primerne podpore, se je letos 4. februarja vršila licitacija za oddajo del, dne 30. aprila pa je bila oddaja del potrjena. Težaška in zidarska dela ter napravo raztežilnika je dobila stavbna tvrdka Bevdar Alojz, montažo cevi pa tvrdka Pičman, obe iz Ljubljane. Takoj nato se je pričelo z delom.

### Dolžina in trasa proge.

Dolžina vodovodne proge od Preddvora do kranjskega rezervoarja znaša 7.962 m in pada proga od raztežilnika do Ilovke za 2‰.

Trasa proge teče skozi vas Preddvor po glavni cesti navzdol, pod mostom, mimo cerkve in vogalnega zidu velikega šolskega vrta, nato zavije naravnost čez polje proti gozdu, v katerem se na Zelenem hribu, to je 2 km od Preddvora nahaja raztežilnik s kotlom za cca 100 kub m vode. Ta raztežilnik služi za zmanjšanje vodnega pritiska. Upoštevati moramo, da višinska razlika med Preddvorom in rezervoarjem v Kranju znaša — kar ne bi nihče verjel 102 m — in bi brez zmanjšanja vodnega pritiska popokale vse cevi.

Potem gre proga precej dolgo naravnost skozi gozd in nekoliko nad Brdom pridre zopet na polje, teče po levi strani Brda, dobrih 100 m proč od dvorca, prekorači cesto Preddvor — Kokrico, gre po polju naravnost do Ilovke, po ilovškem klancu navzdol, 1,60 m pod potokom Rupušičico na levi strani mostu nato zavije v ostrem kotu v hrib onstran Ilovke, in se skozi gozd približa Rupi, katero doseže na vrtu posestnika Strupija Janeza gre po dvorišču njegove hiše do ceste, ki vodi skozi Rupo na Kokrico, potem pa se ves čas drži ceste, ki z Rupe vodi proti Kranju, do vodovodnega stolpa.

Teren na tej sorazmerno dolgi progji je bil zelo različen. Od Preddvora navzdol je bil po polju gramoz in prst, nekoliko pred raztežilnikom pa se je nahajalo močvirje, ki je delo zelo oviralo, ker se je ozki jarek ves čas zapiral. Tu so morali jarek ves čas čistiti in

sproti polagati cevi. Potem je bil po vsej progji večinoma gramoz, v ilovškem klancu pa so naleteli na skalo, nekoliko naprej pa na ilovico. Globina izkopa je različna od 2 m naprej. Od raztežilnika do odcepa za Suho je na pr. jarek v dolžini 400 m globok od 3 do 4,70 m.

### Širina cevi.

Od Preddvora do raztežilnika na Zelenem hribu so položene cevi s premerom 200 m/m, od raztežilnika do Brda s premerom 250 m/m, od Brda do Kranja pa s premerom 225 m/m. Ker naše železne tovarne niso mogle dobaviti cevi so se naročile Manove cevi iz Gilsenkirchna v Westfaliji, ki so centrifugalno vlit.

Od omenjenih 100 sekund litrov, katere daje studenec nad Novo vasjo, se je zajelo 51,70 sek. litrov. Od teh vzame odcep za tupališki rezervoar 12,18 sek. litrov, za kranjski vodovod pa ostane 39,52.

### Odcepi:

Novi vodovod ne bo dajal vode samo Kranju, ampak tudi vasi, ki leže ob progji.

1.) Za Srednjo in ostale dve Beli se bo napravil odcep tik pred raztežilnikom. Vodovodni odcep na Belo bo gradil Higijenski zavod, če dobi podporo od banovine.

2.) Odcep na Suho se bo napravil pri km 3,860, gradil se bo drugo leto in je že vse pripravljeno.

3.) Odcep za Brdo, ki je bil 7. avgusta že dovršen in priključen na dvor ter bo služil namesto dosedanjega odcepa iz Britofa čez Predoslje od stare vodovodne proge.

4.) Odcep za Ilovko bo pri km 5,920. Licitacija za oddajo in nabavo cevi bo dne 16. septembra. Ta odcep bo podaljšan v vasi: Kokrico, Mlako in Bobovek. Od odcepa do Kopača na Kokrico zneso dolžina proge 3 km. Odcep za Kokrico in ostale vasi se bo zgradil še letos.

5.) Predoslje pa ne bo dobivalo vode iz novega vodovoda ampak iz vodovodne proge, ki vodi iz Britofa od starega vodovoda na Brdo. Pač pa bo treba od te proge napraviti pri kapelici pred Ljudskim domom stranski odcep, ki bo napeljan mimo Likozarjeve trgovine in potem k hišam ob vodi ter vse omrežje po vasi.

### Stroški:

Generalni proračun za vse vodovodni projekt od Preddvora do Stare Loke znaša din

## Gradnja državne ceste skozi Kranj

Terenska dela na Jelenovem klancu in pri Fidru za modernizacijo državne ceste sedaj že nudijo približno sliko, kako bo tekla nova cesta.

Potem, ko so posekali kostanje in očistili teren so pričeli podirati Babičovo hišo, ki bo kmalu vsa odstranjena, na Šavnikovi poti pa so pripravljali teren za nasip in gradnjo opornih zidov.

Ta teden so pričeli odkopavati Staro cesto, ki bo pred Majdičevo hišo, kjer je nekoliko vzpetine, poglobljena do mlina za cca 70 cm. Obenem bodo po Stari cesti usmerili potem ves vozni promet. Staro cesto bodo do stika s Kopaljško ulico popravili, razširili, nasuli in zvaljali. Pred Majdičevo hišo, kjer je sedaj trotoar, bo zelen pas, na nasprotni strani pa trotoar. Majdičeva hiša bo dobila stopnice za dohod na Staro cesto. Čim bo Stara cesta urejena za promet, bodo klanec zaprli.

Promet, zlasti vse osebnih voznih promet pa bodo usmerili po Stari cesti, po Kopaljški ulici in deloma po Roženskem klancu, le prav težka vozila bodo spuščali po Jelenovem klancu. Prihodnji teden bodo Majdičevi pričeli podirati hišo ob cesti in ko bo podrt, bo tvrdka „Slograd“ takoj pričela graditi na onem mestu v pričetku klanca oporni zid. Velike težkocne pri delu predstavljata telefonska linija, ki se nahaja ravno sredi novo trasirane ceste.

6.069.000.—. Prva etapa: zajetje studenca in do tupališkega rezervoarja je stala din 553.504. Druga etapa od Preddvora do Kranja se deli na dva dela: Prvi del obsega dela od Preddvora do Brda, ki bodo veljala din 1.889.700; drugi del od Brda preko Ilovke do kranjskega rezervoarja pa din 1.162.000.—. Všteti so tudi stroški za odkup zemljišča. Vsa dela proge Preddvor — Kranj bodo torej glasom proračuna veljala din 3.052.300.— tako da ostane za III. etapo Kranj — Stara Loka vsote din 3.016.700.—.

K stroškom vodovoda Preddvor — Kranj prispevajo: država, banovina in občine. K zneskom, ki odpade na občine prispevajo kranjska 78‰, ostalo pa občine Preddvor, Senčur in Predoslje, Stražišče in Stara Loka pa samo toliko, ker odpade nanji radi širših cevi, ker se bo vodovod podaljšal do Stare Loke.

### Nadzorstvo. - Trasa za Stražišče.

Vrhovno nadzorstvo nad gradnjo vodovoda vrši banovina in sicer ing. svetnik g. Kotlušek. Stalno nadzorstvo pa g. ing. Bufon, ki ima nalog, da takoj, kakor hitro bo proga Preddvor — Kranj dovršena oziroma že med tem časom trasira progo od rezervoarja do Stražišča. Ta proga bo od rezervoarja vodila proti Savi, katero bo prekoračila pod Majdičevim jezom, nekje v Majdičevem kanalu, od tam bo šla na Gorenjo Savo in v Smarjetno goro, kjer bo zgrajen rezervoar in odtod naprej v Stražišče.

### Vodovod bo kmalu dovršen.

Rok za dograditev vodovoda je bil konec avgusta, kar se pa ni zgodilo. Vendar je delo v toliko dovršeno, da je napravljen raztežilnik na Zelenem hribu, priključen odcep na Brdo, cevi so položene in preizkušene do Ilovke. Kar pa se izkopa tiče, kopljejo sedaj že na polju med Rupo in Kranjem in bodo do srede prihodnjega tedna dosegli rezervoar. Obenem še kopljejo jarek pod Rupušičico v Ilovki, ki še ni gotov in pa v ilovškem klancu, kjer so naleteli na skale. Preostaja še položitev cevi od Ilovke do rezervoarja in pa zasutje jarka od gozda nad Brdom pa do Kranja. Če vse to upoštevamo, lahko rečemo, da bo kmalu vodovod do konca meseca septembra dovršen in v Kranju pomanjkanje vode odpravljeno.



## Preureditev gospodarstva s sladkorjem

Pod rubriko gospodarstvo se pečajo v najnovejši dobi mnogi časopisi s tem res zavitim tuda nič manj nujnim vprašanjem. Saj je znano, da produkcijski stroški za en kilogram sladkorja ne znašajo niti dva dinarja, toda sladkor je pri nas tako drag, da je jedva srednjemu sloju še dostopen. Zaradi tega nič začudenja, če je tihotapstvo s saharinom, ki ni živilo, tako bujno razcvetelo. Današnja vlada hoče urediti odkupne cene za sladkorno peso tako, da bodo te tudi za pridelovalca — kmecita ugodnejše. Navzlic temu pa hoče ustanoviti sladkorno centralo in znižati še državno trošarino. Sladkorna centrala je tembolj potrebna, ker so nerazumljivi načini, da sladkor, ki ima povsod enake produkcijske stroške in enako državno trošarino, v ceni ni povsod enak. Ugotavlja se, da bo tudi država imela koristi od prodajne centralne, kar bo še bolj zagotovilo državne dohodke pri sladkorni trošarini. Povprečna letna potrošnja v naši državi znaša okoli 70.000.000 kg, državna trošarina pa vrže 540.000.000 dinarjev, skupni davek na poslovni promet pa še posebej 15 do 20 milijonov dinarjev. To so že bajne svote — kajne?

Po novi uredbi, ki je v Službenih novinah

### Limbarska gora

Romarski shod. Ponovno naznanjamo tudi letos vsem romarjem in častilcem sv. Valentina za predstojništvo cerkve sv. Valentina z odobrenjem škofijstva, preložilo že lansko leto cerkveni romarski shod sv. Tilna, na prvo nedeljo v mesecu septembru, to je na angelsko nedeljo in to za stalno. Letos pade ta nedelja na 5. september, ko je pri sv. Valentinu tudi običajno „žeganje“. Cerkevno opravilo bo sledeče: Na predvečer, v soboto bodo ob 6. uri litanije in pridiga. V nedeljo sv. maša ob 6. in poli 10. uri obakrat s pridigo. Sprevodniki bodo na razpolago oba dneva za prejem sv. zakramentov. Romarji od blizu in daleč pridite na krasno Limbarsko goro, od koder je tudi obširen in zelo lep razgled.

## Delavski obzornik

### Tabor gorenjskega delavstva v Predosljih

ZZD podružnica Predoslje priredi v nedeljo, dne 3. septembra 1939 pod pokroviteljstvom gradbenega ministra dr. Mihe Kreka

#### GORENJSKI DELAVSKI TABOR

z blagoslovitvijo prapora podružnice ZZD.

##### Sprejeto:

1. Ob poli 14. uri sprejem g. ministra, gg. botra in botrice pred Prosvetnim domom v Predosljih.

2. Sprejeto do cerkve, kjer bodo ob 14. uri litanije in blagoslovi prapora, kateremu botrujeta župan g. Zabret iz Bobovka in ga. Milka Zabret iz Britofa.

3. Po blagoslovitvi sprejeto na taborni prostor, kjer se vrši delavsko zborovanje. Govorili bodo razni delavski govorniki, med njimi poslanec g. dr. Albin Smajd.

4. Prosta zabava z ribolovom.

##### Sodeluje tržiška godba.

Delavci, delavke in prijatelji delavcev! Pritihite na ta dan vsi v Predoslje, da pokažemo svojo delavsko zavest in stranjenost z narodom. Naše geslo je:

BOG. STAN. NAROD!

Vljudno vabi odbor podružnice ZZD v Predosljih.

Tabor se vrši ob vsakem vremenu. V slučaju

### Sijajna zmaga ZZD v Sloveniji

Volitve obratnih zaupnikov v Sloveniji so v splošnem za nami. Kljub zaprekan in oviram in raznim grožnjam nam nasprotnih organizacij se je zavedalo slovensko delavstvo, kje je njegovo mesto in komu naj zaupa. Zato je privolitvah obratnih zaupnikov delavstvo nastopilo z enotno in močno listo ZZD.

Zdaj ko je odnesla lista ZZD relativno večino, se seveda najdejo gotovi ljudje, ki širijo med delavstvom laži, čes, da je bila pri volitvah goljufija in da si ZZD ni priborila take zmage. Vendar pa tega ne povedo, da so bili pri volilnih odborih ljudje iz njihovih taborov — in če bi bila pri teh volitvah kaka nepoštenost bi gotovo razni listi z debelimi črkami in z dolgim komentarjem ožigotali vsi zadevo.

Da jim pa zavežemo jezike, prinašamo uradno poročilo Delavske zbornice ob izidu volitev.

že objavljena in ki bo topila dne 1. septembra 1939 v veljavo, se ima v Sabcu ustanoviti nova tovarna sladkorja. V to svrhu se pri državni hipotekarni banki najame posojilo 100 milijonov, ki jih bo vračala tovarna iz svojega dobička. S tem bi bila krija naša domača potreba in ne bomo več navezani na uvoz sladkorja iz drugih držav. Vsekakor modro gospodarstvo današnje vlade. Znano je, da je v veliki sodni obravnavi, ki se je vršila začetkom leta 1938 v Ljubljani o sleparijah tvrdke Teibl & Comp, o kateri so razni časopisi pisali bilo zanimanje za to vprašanje zelo, zelo veliko. Zato moramo to v resnici modro uredbo naše vlade vsi krepko pozdraviti. Z ustanovitvijo prodajne centralne je dana za domačo industrijo možnost nadaljnega razvoja ne samo v korist sladkornih tovarn temveč v korist potrošnikov, torej tudi trgovcev, ki bodo imeli v bodoče enake cene sladkorja.

Z ustanovitvijo te centralne bo kontrola nad trošarinjenjem in prodajanjem sladkorja zdatno povečana, koristi pa bodo prišle splošnosti v prid. Če bo to zmanjšalo tihotapstvo saharina, bo korist tudi za ljudsko zdravje zvečana.

### Novi kolodvor na postaji Otoče?

Pred dobrimi tremi tedni se je bliskovito raznesla po vsej Gorenjski vesela vest, da se je v resnici pričel graditi že davno projektirani in nujno potrebni kolodvor v Otočah. Uradno se je zaprla edina dovozna cesta na stari kolodvor in truma železniških delavcev je z lopatami premetavala in prekladala šoder oz. pesek, ki ga je ekološko ljudstvo že pred leti tjakaj navozilo. Toda o žalost! Kljub temu, da je dovozna cesta za vsak promet še vedno zaprta, so delavci, kateri so imeli nalogo, da premečejo šoder in pesek, da ne bi ga popolnoma zarasla trava, odšli in gradnja novega kolodvora je padla zopet za nedoločen čas v očrnelo Savo.

slabega vremena bo tabor v dvorani.

Taborski znak din 1.—

Dne 5. septembra t. l. priredi Zveza združenih delavcev podružnica Predoslje, prvi slovenski delavski tabor na Gorenjskem — pod pokroviteljstvom ministra za zgradbe dr. Mihe Kreka. Na ta tabor pridejo vsi krščanski delavci in delavke in njihovi somišljeniki.

Prirediti je treba, da je v zares tako kratkem času dosegla velike uspehe in organizirala kljub vsem naporom v treh letih okrog toliko število delavstva, da zamore sama podružnica v Predosljih prirediti prvi delavski tabor na Gorenjskem.

Ne bomo tu ponavljali, da se je ustanovila organizacija ZZD radi nujne potrebe slovenskega in krščanskega delavstva. Markizem je vsak dan bolj zastrupljiva naša skupno življenje, a tu je bilo na vsak način treba nekoga, da polagoma uniči tega zajedavca. Čas je pokazal, da pošteno delavstvo obrača hrbet starim organizacijam in se oklepa vedno čvrsteje naše skupnosti.

Ta tabor bo dokaz novih uspehov te krščanske organizacije, katere ne pozna koraka nazaj, ker njen korak je usmerjen le naprej. Iz potrebe je nastala, zato živi, dela in zmaguje.

Organizacija Zveza združenih delavcev (Jugoras) 665 zaupnikov

Organizacija Strokovna komisija URSSJ 461 zaupnikov

Organizacija Jug. strok. zveza 243 zaupnik.

Organizacija Nar. strok. zveza 566 zaupnikov

Organizacija Zveze društ. priv. namešč. 17 zaupnikov

Organizacija Botič 19 zaupnikov

Organizacija Neopredeljeni 12 zaupnikov

Neorganizirani 50 zaupnikov

ZZD Kranj. Apeliram na vse člane naše podružnice, da se sigurno udeležijo v nedeljo 3. septembra popoldne — delavskega tabora v Predosljih. Pokažimo našo zavestnost in moč.

V nedeljo popoldne ob poli 1. uri se zberemo vsi zunaj mesta pred kokriškim mostom — odhod ob tri četrt na 1. uro.

Predsednik ZZD Berčič Mirko.



### Le usnjar zna ustrojiti kožo

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinovo milo Zlatorog da gosto belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda — in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.



TERPENTINOVNO MILO

Zlatorog

## TEDENSKE NOVICE

#### KRANJ

G. Andrej Ogrizek 70 letnik. Preteklo nedeljo je obhajal 70 letnico svojega uspehov polnega življenja ugledni kranjski meščan g. Andrej Ogrizek. S pridnostjo in podjetnostjo si je v Kranju na Roženvenem klancu pred leti zgradil lepo podjetje — tovarno pletenin, ki se je razvilo v priznan in moderen obrat. Poleg njega se v podjetju marljivo udeležujeta zlasti sin in hčerka. Ogrizkove pletenice so poznane daleč naokrog po državi.

G. Ogrizek je tudi dolgoletni član načelstva „Hranilnice in posojilnice“, konzorcija „Tiskovnega društva“ in drugih naših prosvetnih organizacij. Je tudi ključar mestne župne cerkve v Kranju.

S svojo gospo soprogo živi v zgledni harmoniji, ki mu stoji zvesto ob strani pri vsem njegovem delu. Enako marljivi in podjetni so tudi vsi že dorasli sinovi in hčerki. Jubilantu čestita k 70 letnici tudi naš list z željo, naj ga Bog ohrani še dolgo vrsto let zdravega in čilega.

### Restavracija Hotela Evropa

Priznano najboljša kuhinja!  
Pridite in prepričajte se! Abonentni imajo posebne ugodnosti.

Slovo policijskega predstojnika g. Uršiča. Ko se je letos spomladi v Kranju ustanovilo predstojništvo državne policije, je posle predstojnika policije prevzel policijski pristav g. Uršič Anton, ki si je v tem kratkem roku pridobil v Kranju splošne simpatije. G. Uršič je diplomiral pravo na ljubljanski univerzi, nato je služboval na banski upravi, potem pa dovršil v Beogradu poseben kurz v policijski šoli in se kvalificiral kot zelo sposoben in vreden uradnik. V Kranju je v tem kratkem času vzorno organiziral policijsko službo in vse nje pripadajoče posle, kolikor so dopuščale buđetne možnosti in druge okoliščine.

Svojemu priljubljenemu predstojniku sta uradništvo pisarne in policijska straža napravila ganljivo slovo. V pisarni so se zbrali vsi stražniki z g. Jagodicem na čelu v polkrogu in osebe pisarne. G. Uršiču je bil izročen pristen gorenjski šopek iz nageljnove in rožmarina. Priljubljenemu uradniku g. Uršiču, ki odhaja na novo službeno mesto v Celje, želimo tudi tam mnogo uspehov. Na njegovo mesto je prišel g. Uroš Žun z Rakeka.

Dela na savskem mostu dobro napredujejo. Ta teden betonirajo drugi hodnik, ki bo kmalu dovršen. Ker bo plošča morala počivati 28 dni, bodo lahko začeli popravljati cestišče. Spodnji hodnik je sedaj že ves izročen prometu, treba ga bo še zaliti z asfaltom.

Tatvina. Natakariju hotela „Stara pošta“ je neki nepridiprav izmaknil iz sohe v času, ko sta se z ženo nahajala v službi, vse pripravke v znesku okrog 9000.— din.

Legija koroskih borec v Kranju se tudi udeležijo skupnega sprejeda in proslave 6. septembra. Pozivamo vse tovariše, da se zberijo v torek ob 8. uri zvečer pred Ljudskim domom.

Vsem članom Prosvetnega društva, Fant, odseka in Dekliškega krožka v Kranju!

Na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja se korporativno udeležimo skupne proslave in sprejeda po mestu ki ga priredi kranjska mestna občina. Zbirališče ob poli 8. uri pred Ljudskim domom.

#### SKOFJA LOKA

Mladina proč. Ker se v našem okraju v zadnjem času snuje Mladinska organizacija JSZ, opozarjamo vse mlade delavce in delavke in sploh vsi mladino, naj nima opravka s to organizacijo. Opozarjamo vse, da glavni namen te organizacije ni vzgajati mladino v katoliškem duhu (vprašamo gospode kako hočejo to vršiti brez duhovnega voditelja) ampak je glavni namen te organizacije pridobiti z odraščajočo mladino za bodoče — novih članov za potapljalajočo se JSZ. Kakšno stališče pa je zavzela JSZ do vsega kar je — slovensko in katoliško — pa je vsem znana stvar. Opozarjamo pa mladino zato, ker nam je prav

dobro znano odklonilno stališče najmerodajnejših ljudi napram tej organizaciji.

Sporazum med JRZ in HSS to je dr. Mačkovič našim JNSarjem še bolj pa onim od Stanovnik-Pokornove skupine popolnoma vzel sapo. Ne gre jim namreč to v glavo, da namesto dr. Kreka ne sedi v vladi kak zastopnik 5000 glave „slovenske fronte“. Bog ve, ali bodo sedaj še upali na dan in pod čigavo kapo.

#### TRŽIČ

Koča pod Storžičem je kot smo že poročali z vsem inventarjem in zalogo pogorela. Tukajšnja podružnica SPD se je odločila postaviti novo popolnoma lastno kočo. S tem bodo turisti in posetniki Storžiča in okolice dobili primerno zatočišče.

Kongresni kres vrh Storžiča. Ker kurjenje kresa še vedno meša pojme, naj navedemo sledeče: Najvišji kres v Sloveniji na čast Kristusu Kralju je zagorel na Storžiču v petek dne 28. julija 1939. To zamisel si je osvojila podr. SPD v Trziču. Vse delo je prevzel plezalni odsek, na čelu gg. Ausser, Salberger in Slapar Mirko. Dalje sta dali tovarna Peko enega in Runo dva člana odseka na razpolago, zakar se tem potom zahvaljujemo. Zvečer točno ob 8.30 je mogočno zagorel kres, ki je bil viden po vsej Gorenjski in tja do Ljubljane. Navedenih 6 članov SPD je ves dan nosilo in spravljalo na vrh plažinski borovec, kdor pozna Storžič, ve kako daleč. Da je bil kres tako mogočen, gre vsa čast veliki požrtvovalnosti in z veseljem opravljenemu delu naših plezalcev. Omenimo naj še to, da ta dan ni bil na Storžiču nobeden razen navedenih, najmanj pa Kranjčan, ki si po pisanju „Gorenjsca“ lasti pravico, da je postavljaj ves teden kres. Toliko v pojasnilo.

#### NAKLO

Dijaki naklanske fare bodo v nedeljo, dne 3. septembra ob osmih zvečer uprizarili v dvorani Stare šole v Naklem Lippl-Sovretovo duhovno igro: Smrtni ples.

Pred igro bo nekaj deklamacij, članice tuk. dekljškega krožka pa bodo podale dvojje simboličnih vaj: „Gor čez izaro“ in Oj, sumi, sumi gozd zeleni“. Ker je čisti dobiček namenjen kot prispevek za novi Prosvetni dom, prosimo našo javnost, da z obilno udeležbo podpre prizadevanje naše mladine. Na svindenje!

#### BISTRICA — ZEJE

Gasilska tombola. Gasilska četa Bistrica—Zeje sporoča, da bo tombola, katere je bila prvotno določena za dne 24. septembra, že 10. septembra. To pa radi tega, ker so Naklanci ta dan preložili tombolo na prihodnje leto. Zato bomo mi porabili ta dan za našo tombolo. Kdor misli poceni priti do motorja, ženskega ali moškega kolesa itd. naj kupi srečke, katere so samo po 5.— din. S tem podpira našo mlado in aginjo četo, katere se je tako dobro izkazala pri zadnjem opasnem požaru v Dupljah.

#### VELESOVO

Velesovska Marijina božja pot je letos med šmarnimi mašami znatno oživela. Na Veliki Šmaren in vse nedelje so jo obiskovali številni romarji, ki občudujejo lepoto tukajšnje cerkve in se izročajo Marijinemu varstvu. Lansko leto je izdala župna cerkev lično 63 strani obsežno knjžico „Velesovo“, ki obsega članke o zgodovini samostana in popisuje cerkev in njene umetnine. Knjžica se dobi v knjigarnah in pri cerkvenem predstojništvu. Za obletnico lanskega 700 letnega jubileja bo na Mali Šmaren večji romarski shod. Služba božja bo ob šestih in ob desetih, ena sv. maša bo tudi ob 8. uri. Popoldne ob pol treh pridiga in nato procesija z Marijinim kipom.

K procesiji so vabljeni fantovski odseki in dekljški krožki, Marijine družbe, ter narodne noše; prav tako župani in občinski odborniki iz okoliških občin, ki gredo pri procesiji takoj za Marijinim kipom. Pridite, da skupno počastimo Mater božjo, da bi v teh težkih časih varovala nas in našo domovino vseh pretečih nevarnosti.

### Kino „Šmartinski dom“ v Šmartnem pri Kranju

Vam ima priliko prikazati: **Beg pred smrtjo** film s Hudčevih otokov. Gl. vl: ti ta teden kar 3 filme: **Zgodba neke duše** in film umetnice na splošno željo naših kinoobiskovalcev **Premiera** **PREDSTAVE:** 1. IX. ob poli 9 zv. **Beg pred smrtjo**, ob 10 zv. **Premiera**; 2. IX. ob poli 9 zv. **Beg pred smrtjo**, ob 10 zv. **Premiera**; 3. IX. ob 3 pop. **Zg. neke duše**, ob 5 **Premiera**, ob 7 zv. **Beg pred smrtjo**, ob 9 **Premiera**.



## DUPLJE

Blagoslovitev gasilskega doma. V nedeljo, dne 5. septembra popoldne se vrši v Sp. Dupljah lepa gasilska slavnost. Naši marljivi gasilci so s počdoro vaščanov zgradili lep, velik gasilski dom. Stavba leži ob cesti proti Tržiču in ima tudi veliko dvorano za igre, ki so se preteklo sezono že vršile. Imeli smo v domu že kakih šest prireditev, katere so nam oskrbeli gasilci in Prosvetno društvo.

Sporod nedeljske slavnosti je sledeč: ob polih dveh sprejem gostov na kolodvoru, ob 2. litanije v župni cerkvi v Sp. Dupljah, ob 3. uri blagoslovitev doma. Dom bo blagoslovil domači župnik g. Hafner Anton, pokrovitelj prireditve je g. Kuhar Ignac, botrojeta pa g. Rudolf Rakovec in ga. Angela Sterova. Po blagoslovlitvi se vrši veselica, pri kateri sodeluje godba „Glasbenega društva iz Kranja“. Prijatelji gasilcev vladno vabljeni!

## OBJAVE

Vpisovanje v strokovno nadaljevalno šolo v Kranju se vrši v nedeljo, dne 5. septembra 1939 od 8. do 12. ure v I. nadstropju meščanske šole. Učenci naj prinesejo s seboj zadnje šolsko izpričevalo in 80.— din za šolnino, novinci tudi učno pogodbo in domovnico.

Redni pouk se prične v torek, dne 5. septembra 1939 ob 15. uri. Tedaj se vršijo tudi popravni izpiti, h katerim naj se prijavijo učenci z nezadostno oceno iz enega ali dveh predmetov.

Salezijanski počitniški dom pod Dobro (Leše 51) vabi vse svoje dobrotnike in prijatelje na vseh sal. sotrudstva, ki bo v nedeljo 5. septembra ob 3. uri popoldne. (V slučaju dežja 10. septembra).

Po shodu bo lepa igra na prostem (petje in otroško rajanje, ciganska godba in plesi.) Vstopnine ni. Prostovoljni prispevki.

Vsi sotrudniki in prijatelji kar najvljudneje vabljeni!

Šoferski izpiti poklicnih šoferjev in samovozaveč motornih vozil se bodo vršili za srece Kranj, Radovljica in Škofja Loka v četrtek, dne 14. septembra 1939 ob 8. uri pri sreskem načelnstvu v Kranju.

Interesenti naj svoje pravilno opremljene prošnje, pravočasno vložijo pri sreskem načelnstvu v Kranju.

Dežurna služba zdravnikov OUZD v mesecu septembru 1939. Dne 5. dr. Bežič Josip, 6. dr. Bežek Josip, 8. dr. Herfort Joža, 10. dr. Pance Pavel, 17. dr. Vrbnjak Vinko, 24. dr. Bežič Josip.

## Obrtništvo

Obrtnike pozivamo, da naj nabavljajo surovine in potrebščine pri onih tvrdkah, ki so darovale za obrtniško tombolo.

Društvo Slov. obrtnikov.

Zahvala obrtnikom in prijateljem obrtnikov. „Društvo slovenskih obrtnikov“ in pripravljani odbor zadruge „Obrtni dom“ si štejeta v svojo veliko dolžnost, da se vsem, ki so se pokazali ob priliki obrtniške tombole tako velikodušno in požrtvovalno, prav iskreno zahvalita. Kakor člani sami, tako so tudi prijatelji naš klic razumeli in pripomogli do tako lepega

ga uspeha. Nič manj niso bile nedežene tvrdke, pri katerih obrtniki nabavljajo surovine, saj so se kar najbolje odzvale in poklonile lepe in vredne dobitke, kar bo pri nakupu članstvo znalo upoštevati. Tudi drugi kraji kot Tržič, Radovljica, Jesenice itd. so pokazali veliko razumevanje, za kar se jim obrtniki našega okoliša toplo zahvaljujejo. Zopet smo napravili velik korak k ureditvi našega črta, postaviti si lasten dom, ki bo poznim rodovom priča stanovske zavednosti. Za vse to vsem iskrena hvala.

Odbor.

Zahvala rediteljem. Če pogledamo vse to podrobno delo, ne moremo preko onega truda, ki so ga člani kot reditelji doprinesli. Slabo vreme je prvo nedeljo preprečilo lepo pripravljeno prireditev, toda red ni bil nikjer kršen navzlic nekaterim, ki niso hoteli razumevati, da se vreme ne da zadržati. S tem so obrtniki dokazali, da znajo biti tudi v takem slučaju kos nalogi.

Kar se tiče sreče je res obiskala prav potrebne, tako da je to še poseben efekt k vsej prireditvi. Večina mali ljudje so imeli priliko vleči tombole ter so jih deloma prodali, deloma pa porabili zase. Da je bilo veliko zanimanje za to prireditev, se vidi iz posebnega popisa srečnikov, kajti še celo v Slov. Gorice je šlo nekaj dobitkov. S tem pa je bilo tudi naše delo lepo predstavljeno, kar je tudi dobra reklama, ki je vredna upoštevanja.

## MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0'50. Najmanjši znesek je 8 D.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Išče se dvo- ali enosobno stanovanje po možnosti s kopalnico za oktober ali november. Naslov v upravi „Gorenjca“ pod šifro „Gorenjec 100“.

Poštena strežnica želi zaposlitve za vsa hišna dela. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Odda se lepo trisobno stanovanje. Zlato polje 9. Kranj.

Opremljeno sobo in kuhinjo iščeta mlada zakonca za 15. september ali za 1. oktober najraje na „Planini“ ali na Hujah. Naslov v upravi „Gorenjca“ pod „Čista“.

Sprejem vajuca poštenih staršev starega od 14 do 16 let, ki bi imel veselje učiti se vrvarske obrti. A. Sinkovec, vrvarna, Kranj.

2 starejša dijaka iz boljše hiše sprejem na hrano in stanovanje. Šimunac Jurij, Kranj.

Prodajam pleteno košaro dolgo 1 m visoko 1/4 m, pripravno za selitev. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Zavihalko (einbigarico) sprejem takoj. Ignac Grašič, čevljarstvo Kranj, Stara cesta.

Stanovanje: soba, kabinet, kuhinja in kopalnica se odda 1. novembra.

Kletno stanovanje: soba, kuhinja in pritlikane se odda takoj. Obe stanovanji sta v novi vili. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Plačca, pridnega, vajenega kmečkega dela sprejemem takoj. Poizve se v upravi „Gorenjca“.



Videodanska o. 6

Ako imate kurja očesa in se vam dela trda koža, pridite v našo higienično urejeno pedikuro, kjer vam naš pediker odstrani vse te neprijetnosti brez bolečin in brez kemičnih sredstev za din 6.— Ne mučite se s krpanjem nogavic, ker vam za malo denarja strokovnaško pripravimo moške, ženske in otroške nogavice. Samo pri Bata.



Od 2. — 11. septembra

LJUBLJANSKI VELESEJEM

Velika kmetijska razstava / semenogojstvo, zelenjad, sadje, cvetje, čebele in med, mleko in mlečni proizvodi, vino, koze, ovce, perutnina, kunič, golobi, ribe, gobe, zdravilna zelišča, kmetijski stroji. / Gospodinjstva razstava, akvariji, industrija, obrt.

Lepo zabavišče — velik variete. Tekma harmonikarjev dne 10. septembra. Nagradno žrebanje. — Številna lepa darila za obiskovalce velesejema. — Polovična vožnja na železnih.

## Zahvala

Za številne pisemne in ustmene izraze iskrenega sožalja ob bridki izgubi našega nenadomestljivega soproga, papana, strica, brata in svaka, gospoda

## IVO BAKOVNIKA

javnega notarja v Kranju

ter za poklonjeno krasno cvetje in vence, se vsem najtopeje zahvaljujem. Posebno zahvalo izrekam častiti duhovščini, zlasti še g. vik. Blaju, dalje gg. zdravnikoma dr. Pancetu in dr. Bežku za skrb in požrtvovalnost v času bolezni in vsem znancem in številnim prijateljem, ki so pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti. Globoko se zahvaljujem vsem, ki so na katerikoli način lajšali našo žalost in bolešč ter sočustvovali z nami. Vsem Bog plačaj!

Kranj 31. avgusta 1939.

Bakovnik Anica  
v imenu otrok in ostalega sorodstva.

Mimica Zagorska:

## Marija Taborska

(Zgodovinska povest iz dobe turških časov.)

(Dalje.)

„Ne bojim se ga.“ je mirno rekel Martin. Pobožal ji je črne lase, potem pa je šel, ker ni mogel gledati njenih solz.

Ko je odhajal proti domu, ga je bil sam strup. Spomnil se je večnega romarja in za hip je pomislil, da se je morda že danes začela pot njegove nesreče. Toda to misel je takoj zavrgel, ker ni bil prav nič praznoveren. Pogledal je čez gmajno v smeri proti Radovljici, stisnil je pest in siknil:

„Ne večni romar, ta hudič bi mi znal prinesiti nesrečo!“

VIII.

Drugi dan so našli večnega romarja mrtvega v Gobovcah. Ležal je z obrazom obrnjenim v tla, zraven njega je bila črna palica s srebrnim križem. Črni plašč je bil ves okrvavljen in čez vso glavo se mu je vlekla dolga in široka rana. Zdela se je, da mu je nekdo presekal glavo.

Ljudje so se zbirali ob njem in se pogovarjali.

„To je letos že drugi človek, ki je mrtev obležal v Gobovcah.“

„Govorili so, da je bil neki večer ta človek pri Vilibaldi in je tam pripovedoval, da je večni romar.“

„Večni romar ne more biti.“ je ugovarjal starec iz Ljubna. „Večnega romarja ne more nihče ubiti, ker mu je namenjeno, da bo živel do sodnega dne.“

„Imeniten človek je moral to biti, obleka in palica to spričujeta. Nekdo ga je ubil zaradi denarja.“

„Bog ve ali je čisto oropan.“ je rekel nekdo in je

privzdignil črni plašč. Od groze je odstopil in vsi ljudje so zavpili:

„Joj, sekira, krvava sekira!“

Široka sekira je ležala pod mrličevim plaščem, vse rezilo je bilo okrvavljeno. Očividno je morilec tujcu s tisto sekiro presekal glavo. Ljudje so se umikali, nihče več se ni upal dotakniti mrtveca.

„Po župana pošljimo.“ je svetoval nekdo.

„Po katerega pa?“

„Po Vilibaldi.“

„Saj ne bo hotel priti. Mrlič leži pod mostom in Sešnica je vendar meja Vilibaldiovega sodnega območja.“

„Potem naj stopi nekdo v Radovljico.“

„Gori, da.“

Dva soseda sta se res napolila v Radovljico. Ko sta prišla gori sta videla, da je že Volbenk s klanca obvestil oskrbnika Leopolda o strašnem zločinu. Oskrbnik Leopold je namreč že iskal štiri biriče in ti so šli v Podbrezje.

Ko so prišli v Gobovec, so si ogledali mrliča, potem se niso več zmenili za ljudi, kar naprej so šli.

„Kam pa?“ je zavpil kmet.

„Kaj je to tebi mar!“ je surovo odgovoril birič.

Drugi birič pa je rekel:

„Po morilca.“

„Ljudje so strnili glave skupaj in šepetali:

„Po morilca grede! Že vedo, kdo ga je umoril.“

„Bog ve kdo?“

„Morda ta, s klanca.“ je nekdo plaho šepnil.

„Tiho bodi, coprnik je.“ so ga svarili.

Biriči so pa šli v Podbrezje in se ustavili v Dolenji vasi pri Vilibaldi. Svobodnjak je hodil po dvorišču, ko so prišli. Postavili so sulice pokonci in tisti, ki jih je vodil, je dejal:

„Svobodnjak Vilibaldi!“

„Svobodnjak in župan.“ je ponovil gospodar. „Kaj mi hočete?“

„Nekaj posebnega nas je pripeljalo sem.“

„Tak govorite? Ali so vam jeziki primrzli?“

Prvi birič se je umikal, težko mu je bilo govoriti, ker so ga Vilibaldiove oči ostro prebadale. Naposled je izdaval:

„Na dnu Gobovca leži mrlič, s sekiro ima presekano glavo, sekira leži zraven njega in oropan je.“

„Že spet?“ se je prestrašil župan. „Kdo počenja ta grozodejstva?“

„Prav zato smo prišli k vam.“

„Če biriči ne najdete krivca, kako ga bom jaz našel?“

„Prav zato smo k vam prišli!“

„Zakaj? — Kje, pravite, leži mrlič.“

„Onkraj Sešnice.“

„Na spodnji strani?“

„Da.“

„Zakaj pa potem pridete pome.“

„Kje je vaš sin.“

„Martin? Kaj mu hočete?“

„Z nami pojde.“

„Kam?“

„V Radovljico.“

„Kdo to zahteva?“

„Oskrbnik gospod Leopold.“

Vilibaldi se je čudil, potem pa je odločil:

„Oskrbnik Leopold zahteva, da ga morate privedi k njemu, jaz sem pa župan in pravim, da ne pojde z vami.“

„Gospod Leopold zahteva.“

„Tako, samo gospod Leopold zahteva? Presneto daleč bomo prišli, če bomo ubogali takele grajske prismočke.“

„Tudi mestni vicedom to ukazuje.“

„Valerij Kraig?“

„Da, gospod Valerij Kraig.“

„Zakaj pa? Kaj je moj sin storil?“

„Tujca je ubil in oropan.“

Vilibaldi se je najprej stemnilo pred očmi, potem pa je zaplula v njem divja jeza. Roka se mu je kar samu stisnila v pest in udaril je biriča v obraz, da je zatulil in se mu je polila kri.